

18.1.2023
1/12/2023

Eduskunnan hallintovaliokunta

HaV@eduskunta.fi

Asia: HE 275/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poliisilain muuttamisesta

Viite: Eduskunnan hallintovaliokunnan lausuntopyyntö

Suomen Poliisijärjestöjen Liitto SPJL ry:n lausunto

SPJL ei katso aiheelliseksi lausua yksityiskohtaisesti hallituksen esityksestä.

Yleistä

Lakimuutosehdotukset ovat pääosin hyvin perusteltuja ja siten kannatettavia. Muutosehdotuksia on arvioitu laajasti myös suhteessa perustuslakiin, mikä on tärkeää erityisesti poliisilain muutosten osalta, koska pakkokeinojen käytöllä puututaan perustuslaissa ja kansainvälisissä ihmisoikeusvelvoitteissa suojattuihin oikeushyviin.

Yhtäläisesti tulee huomioida uudistusten vaikutus rikosten torjuntaan ja rikosoikeudellisen vastuun toteutumiseen. Keskeisen haasteen tähän oikeusvaltion näkökulmasta luo poliisin ja muiden esitutkintaviranomaisten toimintamahdollisuudet ja sitä kautta toimintakyky selvittää rikoksia mahdollisimman tehokkaasti. Rikosoikeudellisen järjestelmän tehokkuus ja uskottavuus edellyttää, että rikosoikeudellinen vastuu myös käytännössä toteutuu. Siten salaisten pakkokeinojen ja tiedonhankinnan kehittäminen vastaamaan paremmin nykyajan vaateita on erittäin kannatettavaa.

Hallituksen esityksessä todetaan

”Eräiden ehdotusten arvioidaan säästävän toimivaltaisten viranomaisten resursseja. Kun ehdotuksen johdosta ei enää jatkossa olisi tarvetta hakea ja käsitellä uutta lupaa aina, kun ilmenee saman henkilön käytössä oleva, tiedonhankinnan kannalta olennainen luvan ulkopuolinen teleosoite tai telepäätelaitte, telekuuntelua ja televalvontaa koskevien tuomioistuinkäsittelyiden määrän voidaan arvioida vähenevän ja siten näihin tarvittavien resurssien säästävän.”

Toimintojen selkiyttäminen ja yksinkertaistaminen saattavat säästää resursseja lupien hankinnassa, mutta samaan aikaan tiedonhankinnan parempi mahdollistaminen, tulee todennäköisesti lisäämään tutkittavien tapausten määrää. Paljastuvien epäiltyjen rikosten määrä tulee todennäköisesti kasvamaan ja tätä kasvua olisi hyvä huomioida riittäville henkilöstöresursseilla, jotta pakkokeinojen käytöstä saadaan vastaava hyöty. Pitkällä aikajänteellä ei ole kannatettavaa, että poliisi pystyy paljastamaan mahdollisia rikoksia, mutta ei tutkimaan niitä, ja saattamaan tekijöitä rikosoikeudelliseen vastuuseen.

"Kysymyksessä olevan uudistuksen laajuus huomioon ottaen on lisäksi selvää, että poliisilakia soveltavat virkamiehet tarvitsevat koulutusta uuden lainsäädännön käyttöön ottamisen yhteydessä."

Poliisin puuttuessa ihmisten perus- ja ihmisoikeuksiin on todella tärkeää, että poliisin henkilöstö koulutetaan riittävällä tarkkuudella käyttämään pakkokeinoja lain mukaisesti. Koulutus tulee maksamaan jonkin verran, joten on tärkeää, että lakimuutokset huomioidaan riittävällä budjetoinnilla koulutukseen.

Suomen Poliisijärjestöjen Liitto SPJL ry

Mika Nygård
järjestöpäällikkö

Jesper Thurin
lakimies

Suomen Poliisijärjestöjen Liittoon kuuluu runsaat 11 000 jäsentä poliisista, oikeusministeriön hallinnonalalta ja hätäkeskuslaitoksesta.